

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – QUẬN HÀ ĐÔNG 2019-2020**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. (6,0 điểm)**

Cho đoạn thơ sau:

“Quê hương anh nước mặn đồng chua

Làng tôi nghèo đất cày lên sỏi đá

Anh với tôi đôi người xa lạ

Tự phương trời chẳng hẹn quen nhau.

Súng bên súng, đầu sát bên đầu.

Đêm rét chung chăn thành đôi tri kỉ.

Đồng chí!

(Chính Hữu, Đồng chí, SGK Ngữ Văn 9, tập một, NXBGD, 2018)

1. Bài thơ **Đồng chí** được sáng tác trong hoàn cảnh nào? Kể tên một văn bản (chú thích tên tác giả) em đã học trong chương trình Ngữ văn 9 được ra mắt bạn đọc có cùng năm sáng tác với bài thơ này. (1.0 điểm)

2. Phân loại theo cấu tạo ngữ pháp, dòng thơ cuối thuộc kiểu câu gì? Tác dụng của kiểu câu đó trong văn cảnh? (1.5 điểm)

3. Viết một đoạn văn (khoảng 12 câu) theo phép lập luận diễn dịch để làm rõ những cơ sở hình thành tình đồng chí trong đoạn thơ trên. Đoạn văn có sử dụng một câu ghép có quan hệ bổ sung (gạch chân và chú thích rõ) (3.5 điểm)

Phần II (4.0 điểm)

Trong tác phẩm **Chiếc lược ngà** của nhà văn Nguyễn Quang Sáng, những dòng viết về tình cảm của ông Sáu dành cho con đã để lại những ấn tượng sâu sắc trong lòng người đọc:

“Chắc anh cũng muốn ôm con, hôn con, nhưng hình như cũng lại sợ nó giẫy lên lại bỏ chạy, nên anh chỉ đứng nhìn nó. Anh nhìn với đôi mắt trù mền lẫn buồn rầu. Tôi thấy đôi mắt mênh mông của con bé bỗng xôn xao.”

(Trích Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2018)

1. Đọc đoạn văn, ta thấy tác giả miêu tả đôi mắt của những ai? Em hiểu gì về tâm trạng của mỗi nhân vật qua đôi mắt ấy? (1.5 điểm)
2. Bằng một đoạn văn tự sự khoảng 2/3 trang giấy thi có sử dụng yếu tố miêu tả nội tâm, hãy kể lại đoạn truyện về cuộc chia tay đầy xúc động của cha con ông Sáu trước lúc ông lên đường. (gạch chân và chú thích rõ yếu tố miêu tả nội tâm) (2.5 điểm)

.....Hết.....

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần	Nội dung
I	<p>Câu 1:</p> <p>Phương pháp: căn cứ vào nội dung tìm hiểu chung của tác phẩm</p> <p>Cách giải:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài thơ được sáng tác vào mùa xuân 1948, thời kì đầu của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. - Văn bản cùng năm sáng tác: Làng – Kim Lân <p>Câu 2:</p>

Phương pháp: căn cứ kiến thức câu đặc biệt

Cách giải:

- Kiểu câu đặc biệt.
- Tác dụng:
 - + Nhấn mạnh tình đồng chí sâu đậm, đặc biệt, thiết tha.
 - + Tạo kết thúc cho câu trước và làm nền để mở đầu cho câu sau.

Câu 3:

Phương pháp:

- Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).
- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một đoạn văn nghị luận văn học.

Cách giải:

*** Yêu cầu về kĩ năng:**

- Viết đúng kiểu đoạn văn nghị luận văn học theo phép lập luận diễn dịch và sử dụng câu ghép có quan hệ bổ sung.
- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

*** Yêu cầu về kiến thức:** đảm bảo được các ý sau:

1. Giới thiệu chung:

- Tác giả Chính Hữu và tác phẩm Đồng chí.
- Vị trí đoạn thơ: nằm ở phần đầu, nói về cơ sở hình thành tình đồng chí.

2. Phân tích

- Tinh đồng chí bắt nguồn từ sự tương đồng về hoàn cảnh xuất thân của những người lính:

"Quê hương anh nước mặn đồng chua

Làng tôi nghèo đất cày lên sỏi đá".

"Anh" ra đi từ vùng "nước mặn đồng chua", "tôi" từ miền "đất cày lên sỏi đá".

Hai miền đất xa nhau, "đôi người xa lạ" nhưng cùng giống nhau ở cái "nghèo".

Hai câu thơ giới thiệu thật giản dị hoàn cảnh xuất thân của người lính: Họ là những người nông dân nghèo.

- Tinh đồng chí hình thành từ sự cùng chung nhiệm vụ, cùng chung lý tưởng, sát cánh bên nhau trong hàng ngũ chiến đấu:

"Súng bên súng, đầu sát bên đầu"

Họ vốn "chẳng hẹn quen nhau" nhưng lý tưởng chung của thời đại đã gắn kết

họ lại với nhau trong hàng ngũ quân đội cách mạng. "Súng" biểu tượng cho nhiệm vụ chiến đấu, đầu biểu tượng cho lý tưởng, suy nghĩ. Phép điệp từ (súng,

đầu, bên) tạo nên âm điệu khoẻ, chắc, nhấn mạnh sự gắn kết, cùng chung lý tưởng, cùng chung nhiệm vụ.

- Tinh đồng chí nảy nở và bền chặt trong sự chan hoà và chia sẻ mọi gian lao

	<p>cũng như niềm vui:</p> <p><i>Đêm rét chung chăn thành đôi tri kỷ.</i></p> <p>Cái khó khăn thiếu thốn hiện lên: Đêm rét, chăn không đủ đắp nên phải "chung "chung chăn". Nhưng chính sự chung chăn ấy, sự chia sẻ với nhau trong gian khổ ấy đã trở thành niềm vui, thắt chặt tình cảm của những người đồng đội để trở thành "đôi tri kỷ".</p> <p>- Đến đây, nhà thơ hạ xuống một giọng thơ thật đặc biệt với hai tiếng: "Đồng chí!" câu thơ ngắn, cùng với hình thức cảm thán mang âm điệu vui tươi, vang lên như một sự phát hiện, một lời khẳng định. Hai tiếng "đồng chí" nói lên một tình cảm lớn lao, mới mẻ của thời đại.</p> <p>=> Sáu câu thơ đầu đã giải thích cội nguồn và sự hình thành của tình đồng chí giữa những người đồng đội. Câu thơ thứ bảy như một cái bản lề khép lại đoạn thơ một để mở ra đoạn hai.</p>
<p>II</p>	<p>Câu 1:</p> <p>Phương pháp: đọc, tìm ý</p> <p>Cách giải:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đôi mắt: của nhân vật ông Sáu và bé Thu. - Tâm trạng:

+ Ông Sáu: đôi mắt trĩu mến lẫn buồn rầu => Tâm trạng thương con, muốn âu yếm con nhưng lại buồn bã vì sợ đứa con không nhận mình.

+ Bé Thu: đôi mắt mênh mông => Tâm trạng xáo động những tình cảm phụ tử thiêng liêng và tình yêu thương bao la dành cho người cha vĩ đại đang dấy lên trong lòng cô bé.

Câu 2:

Phương pháp: đọc, tìm ý

Cách giải:

***Phương pháp:** Sử dụng các phương thức biểu đạt miêu tả, biểu cảm để tạo lập văn bản tự sự.

* Yêu cầu về kĩ năng:

- Viết đúng kiểu đoạn văn tự sự sử dụng yếu tố miêu tả nội tâm.

- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

* **Yêu cầu về kiến thức:** Triển khai vấn đề theo mạch cảm xúc tác phẩm hoặc theo ý của bạn nhưng vẫn đáp ứng đủ các nội dung:

- Thời gian và không gian diễn ra câu chuyện: tại bến xuồng, lúc ông Sáu chuẩn bị về rừng làm nhiệm vụ.

- Thành phần tham gia: có rất nhiều bà con chòm xóm đến tiễn ông Sáu đi.

- Biểu hiện của ông Sáu:

+ Cảm xúc: buồn, thương rồi sau đó xúc động nghẹn ngào.

+ Hành động: giơ 2 tay ra đón chào đứa con và ôm bé Thu thật chặt. Nước mắt người cha lăn dài vì nỗi xúc động lớn lao của tình phụ tử thiêng liêng.

- Biểu hiện của bé Thu:

+ Cảm xúc: dâng trào, tình cha trong cô bé dâng lên mãnh liệt.

+ Hành động: kêu lên một tiếng “Ba...a...a...a...” thật dài rồi lao đến ôm chặt lấy cổ ba, hôn ông cùng khắp, hôn lên cả vết thẹo như để cho nỗi đau của ông được dịu đi.

- Thái độ, cảm xúc của mọi người xung quanh: xúc động, không kìm được nước mắt.

- Cảm nghĩ của người kể chuyện về tình cảm cha con của họ qua câu chuyện trên.

Loigiaihay.com